

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SENATO KARAR ÖRNEĞİ**

Karar Tarihi : 30/07/2013

Toplantı Sayısı : 369

Karar Sayısı : 3152

3152- Yönetmelik Komisyonu tarafından incelenen, "Ankara Üniversitesi Bilişim Hizmet ve Kaynakları (BHK) Kullanım Yönergesi"nin yapılan bazı değişikliklerle aşağıda gösterilen şekliyle kabulüne oybirliği ile karar verildi.

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
BİLİŞİM HİZMET VE KAYNAKLARI (BHK) KULLANIM YÖNERGESİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı; Ankara Üniversitesi bilgisayar ağı ve İnternet altyapısı ile bunlarla bütünleşen bilişim kaynaklarının kullanımına ilişkin ilkeleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge; Ankara Üniversitesi bilişim kaynaklarından sürekli, geçici veya kısıtlı olarak yararlanan gerçek ve tüzel kişilerin bu hizmetlerden etkin ve verimli bir biçimde yararlanmak için uymaları gereken esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge; 2547 sayılı Kanun'un 12.maddesine, ilgili kanun hükümlerine ve düzenlemelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen;

- a. **Üniversite:** Ankara Üniversitesi'ni,
- b. **Rektörlük:** Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'nü,
- c. **Bilişim Komisyonu:** Rektörlük tarafından görevlendirilen üyelerden oluşan, bilişim hizmet ve kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması için usul ve esasları belirleyen yapıyı,
- d. **Bilgi İşlem Daire Başkanlığı (BİDB):** Üniversite Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nı,

e. Bilişim: İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimini,

f. Bilişim Hizmetleri: Bilgisayar ve İnternet teknolojileri ile bileşenlerinin, bilgi ve kaynak paylaşımı, iletişim, araştırma ve öğretim amacıyla kullanımını sağlamak için gerekli kaynakların kurulumu, kullanıma sunumu, bakımı, onarımı ve diğer teknik destekler ile ilgili Rektörlük tarafından belirlenen yetki ve sorumluluk düzeylerinde Bilgi İşlem Daire Başkanlığı (BİDB) ve bilişim kaynaklarını kullanıma sunan birimlerce yerine getirilen hizmetleri,

g. Bilgisayar Ağı: Bilgisayarlar arasında veri/bilgi aktarımı ve etkileşimini sağlayan, fiziki ağ yapısı ile bunu destekleyen ve kullanımını gerçekleştirmeye yarayan tüm donanım ve yazılımların oluşturduğu sistemi,

h. İnternet: Dünya genelindeki bilgisayar ağlarını ve kurumsal bilgisayar sistemlerini birbirine bağlayan elektronik iletişim ağını,

i. İnternet Altyapısı: Ulusal ve uluslararası bilgisayar ağı üzerinde tüm kullanıcı uçlarının adres yapılarını ve veri/bilgi iletişimi kurallarını içeren belirli protokoller ile etkileşimi ve iletişimini sağlayan sistemler bütünü,

j. Eduroam: Araştırma ve eğitim kurumlarındaki ağ kullanıcılarına dünyanın her yerinde üye kurumlar arasında kolaylıkla güvenli ve sorunsuz İnternet erişimi sağlayan bir kablosuz ağ sistemini,

k. ULAKNET: Üniversitenin de bağlı olduğu Ulusal Akademik Ağı,

l. Bilişim Kaynakları: Mülkiyeti veya kullanım hakkı Üniversiteye ait olan, Üniversite tarafından kiralanılan veya lisanslanan bilgisayar ağı, İnternet altyapısı, bilgisayar sistemi, donanım, yazılım ve hizmetler ile bilgi sistemlerinde oluşan verilerin tümünü,

m. Bilişim Kaynaklarını Kullanıma Sunan Birimler: Üniversite bilişim kaynaklarını kullanıma sunan tüm akademik ve idari birimleri,

n. Esas Kullanıcılar: Üniversite bilişim kaynaklarını eğitim-öğretim, araştırma, yönetim ve hizmet faaliyetleri çerçevesinde kullanan Üniversite akademik ve idari görevlerindeki kadrolu, geçici veya sözleşmeli personel ile Üniversitede öğrenimini sürdürmekte olan kayıtlı tüm ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencileri,

o. Diğer Kullanıcılar: Eduroam kullanıcıları dahil, Üniversite bilişim kaynaklarının kullanım hakkına sahip esas kullanıcılar dışındaki, özel veya tüzel kişiliğinde olup kullanım hakları ve biçimleri Rektörlük tarafından belirlenen tüm kısıtlı veya geçici kullanım hakkı verilmiş kullanıcıları,

p. Birincil Kullanım: Üniversite bilişim kaynaklarının eğitim-öğretim, araştırma, uygulama, yönetim ve hizmet sunumu faaliyetleri ile ilgili kullanımları,

q. İkincil Kullanım: Üniversite bilişim kaynaklarının birincil kullanım dışındaki her türlü kullanımı,

r. Kullanıcı Hesabı: Üniversitede verilen bilişim hizmetlerinden faydalanabilmesi amacıyla kullanıcıya açılan tekil hesabı,

s. IP: "İnternet Protokol Numarası"nı,

t. Yer Sağlayıcı: Üniversite bilişim kaynaklarını kullanarak hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişileri,

u. İçerik Sağlayıcı: Üniversite bilişim kaynaklarını kullanarak İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri,

v. Erişim: Bir İnternet ortamına bağlanarak kullanım olanağı kazanılmasını,

- w. **Erişim sağlayıcı:** Kullanıcılarına İnternet ortamına erişim olanağı sağlayan her türlü gerçek veya tüzel kişileri,
- x. **Veri:** Bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değeri,
- y. **Bilgi:** Verinin anlam kazanmış biçimini ifade eder.

Bilgisayar Ağı, İnternet ve Elektronik Posta (E-Posta) Kullanımı Esasları

Madde 5- Bilişim kaynaklarını kullanıma sunan ve faydalanan tüm birimlerin ve kullanıcıların, Üniversite bilgisayar ağı ve İnternet alt yapısının da üzerinde yer aldığı ULAKNET ve diğer ulusal ve uluslararası ağların kullanım politikaları ile ilgili mevzuata uyma ve bu bağlamda gerekli önlemleri alma zorunluluğu vardır.

Madde 6- Bilişim kaynaklarının, Üniversitenin bilimsel araştırma, akademik, eğitim etkinlikleri ile hizmet sunumu ve yönetsel fonksiyonları için temel önemi olan, bilginin üretimi, işlenmesi, depolanması, korunması ve iletimi için kullanılması esastır.

Madde 7- Bilişim kaynaklarının kullanımında altyapıyı, donanımı ve yazılımı zarara uğratan, tahrip edici, zedeleyici ve çalışmasını engelleyici hiçbir girişimde bulunulmaması ve kaynakların verimli kullanılması zorunluluktur.

Madde 8- Bilişim kaynaklarının birincil kullanım kapsamında hizmete sunulması esastır. İkincil kullanıma ancak birincil kullanım gereksinimleri karşılandıktan sonra kısıtlı olarak izin verilebilir.

Madde 9- Kullanıcılar, gereksiz trafik yarattığı ve bilişim kaynaklarının sağlıklı çalışmasını engellediği için P2P-PeerToPeer (E-mule, E-donkey, Kazaa, µtorrent, I-mesh vb.) dosya paylaşım programlarını kullanamaz. Söz konusu yazılımlar bilimsel amaç ile kullanılacak ise BİDB'ndan kısıtlı ve/veya geçici kullanım izni talep edilir.

Madde 10- Bilişim kaynaklarının kullanımında kullanıcılar arasında adil paylaşımının sağlanması, başkalarına kullanım olanağı vermeyecek biçimde trafik yaratılmasına karşı önlemler alınması, bilişim kaynaklarına zarar verebilecek tehlikelere karşı risk ve güvenlik önlemleri alınması, kullanıcıların şahsi bilgilerinin ve gizliliğin korunması ile veri, bilgi ve kaynak yedeklemesi yapılması esastır. Bu işlemler yetkili birimler tarafından gerçekleştirilir.

Madde 11- Bilişim kaynakları kapsamındaki tüm yazılım, donanım, veri ve bilgiler bu kaynakları kullanıma sunan birimlerin yöneticilerinden yetki ve olur alınmadan değiştirilemez, yetkisiz hiç kimse ile paylaşılamaz ve amaçları dışında kullanılamaz.

Madde 12- Üniversite bilişim kaynakları, sistem ya da ağ üzerindeki veri/bilgi ve/veya trafiğin izlenmesi, saklanması, transferi ve dağıtımı, başkalarına hat kullanım olanağı vermeyecek oranda aşırı bant genişliği kullanımı, başarılı olsun veya olmasın karşı tarafın izni olmadan bir başka bilgisayara, ağa veya kullanıcının bilgilerine/verilerine ulaşılmaya çalışılması, bu bilgilerin izlenmesi, araştırılması ve tahrip edilmesi, kullanıcılara ait giriş kodlarının elde edilmeye veya yayılmasına çalışılması, Üniversite ağı dahilindeki ya da haricindeki bir sisteme, ağ kaynağına veya servise saldırı yapılması amacıyla kullanılamaz.

Madde 13- Üniversite bilişim kaynakları hukuki açıdan suç teşkil eden; yazılım ve materyal üretimi/barındırılması/dağıtımı, istem dışında ileti (zincir e-posta, spam vb.) gönderimi, siyasi/dini/etnik propaganda, reklam ve kişisel kazanç amacıyla kullanılamaz.

Madde 14- Üniversite bünyesindeki birim, bölüm, kulüp, topluluk veya grup niteliğindeki kurumsal ve kişisel web sayfaları ile e-posta adreslerinin sorumluluğu resmi yazı ya da talep formu ile BİDB'ndan talep eden kişiye aittir.

Madde 15- Kurumsal e-posta adresleri tüm akademik ve idari personel ile öğrencilere talep durumunda BİDB tarafından verilir.

İletinin ekinde gönderilecek dosya boyutu, bir seferde ve bir günde gönderilebilecek ileti sayısı, kota miktarı günün koşullarına göre BİDB tarafından belirlenir ve ilan edilir. E-posta adresleri BİDB tarafından belirlenen standartlarda verilir.

Üniversite ile hukuki ilişkisi kesilen kullanıcıların e-posta hesapları kapatılır. Bu kullanıcıların hesapları tercih ettikleri yeni e-posta adresine bir kereye mahsus olmak üzere 12 ay süre ile yönlendirilir ve bu süre sonunda hesapları kapatılır. Ancak, emekli olan akademik ve idari personelin talebi halinde, yasal bir engel bulunmadığı takdirde e-posta hesapları açık tutulur.

Madde 16- Kullanıcıların e-posta başlığında veya mesaj içeriğinde sahtecilik yapması, gönderenin kimliğini gizleyici faaliyetlerde bulunması, Üniversite ile ilgili gizlilik içeren bilgileri e-posta, dosya paylaşım siteleri veya paylaşım yazılımları ile göndermesi yasaktır.

Madde 17- Talep halinde Üniversite genelinde üyeliğe açık ya da birimlere, topluluklara, gruplara vb. kurumsal oluşumlara özel amaçlı e-posta haberleşme listeleri açılabilir. Listenin kullanım amacı birincil kullanıma uygun olmalıdır. Altı ay boyunca hiçbir ileti gönderilmeyen listeler kapatılır. Listeye gönderilen iletinin boyutu günün koşullarına göre BİDB tarafından belirlenir ve ilan edilir ya da liste sorumlusuna konu ile ilgili bilgi verilir.

Madde 18- Güvenli ve kimlik doğrulama yapılması şartıyla Üniversite içindeki bilişim kaynaklarına uzaktan erişime izin verilebilir. Kullanıcılar ve hizmet sunan firmalar, Üniversitenin politikalarına uygun olmak ve yapılan işlemlerin adli bilişim tarafından delil kabul edilecek şekilde kayıt edilmesi şartıyla, ilgili sunucuya uzaktan erişebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilişim Hizmet ve Kaynaklarına İlişkin Hak, Yetki ve Sorumluluklar

Kullanıcıların Hak ve Sorumlulukları:

Madde 19- Kullanıcılar, bu Yönergede belirtilen esaslara uymak kaydıyla Üniversite bilişim kaynaklarından “Esas Kullanıcı” veya “Diğer Kullanıcı” tanımları ve yetkileri çerçevesinde yararlanma hakkına sahiptir.

Madde 20- Kullanıcılar, Üniversite bilişim kaynakları üzerinde, kendilerine verilen kullanıcı yetkisi ile bu kaynaklar üzerinde gerçekleştirdikleri faaliyetler ile ürettikleri, barındırdıkları veya dağıttıkları veri, ileti, bilgi, belge, yazılım gibi her türlü kaynağın içeriğinden, kullandıkları kaynakların kullanım kurallarına uygunluğundan sorumludur. Kullanıcılar bilişim kaynaklarının kullanımı ile ilgili olarak, sorunların belirlenmesi, çözülmesi veya usulsüz kullanımın tespit edilmesi amacıyla, yetkili makamlarca kendilerinden talep edilen bilgileri vermek zorundadır.

Madde 21- Kullanıcılar, kullandığı bilişim kaynaklarının güvenliğini sağlamaktan, kritik bilgileri yedeklemekten, Üniversitenin ilgili birimleri tarafından sağlanan lisanslı yazılımları kullanmaktan, Üniversiteye ait yazılımları kullanılırken ilgili mevzuata uymaktan sorumludur. Aksi ifade edilmediği müddetçe, kullanıcılar bütün yazılımların telif hakkının korunduğunu bilirler ve kabul ederler.

Madde 22- Kullanıcılar, hizmet alma hakkının sadece kendilerine ait olduğunu, bu hakkın kullanımına ilişkin özel ve gizli şifresi ile kullanıcı adını veya kodunu başkasına kullandıramayacağını ve devredemeyeceğini, başkası tarafından öğrenilme şüphesi durumunda derhal değiştireceğini, usulsüz kullanımda sorumluluğun kendisine ait olduğunu kabul ederler.

Madde 23- Kullanıcılar, "Eduroam" katılımcısı kurumların ağ ve bilişim kaynaklarını kullanırken "Eduroam Türkiye Katılım Sözleşmesi" ne uymayı kabul ederler.

Madde 24- Kullanıcılar, Üniversite bilişim hizmetlerinden yararlanmaya başladığı andan itibaren bu yönergede belirtilen esaslara, etik kurallarına, ilgili yönetmeliklere ve kanunlara uyacağını taahhüt ederler. Uymadıkları takdirde bütün hukuki ve idari yaptırımlara tabi olduklarını ve bu durum karşısında almış oldukları sorumluluğu kabul ederler.

Kullanıma Sunan Birimlerin Yetki ve Sorumlulukları

Madde 25- BİDB, Madde 5'de belirtilen ve Üniversite olarak uyulması zorunluluğu olan tüm kanun, yönetmelik, politika ve kuralların bütün birimlere ve kullanıcılara güncel olarak duyurulması, bu yönergenin diğer maddelerinde belirtilen hususlarla ilgili merkezi düzenlemelerin yapılması ve bu bağlamda Üniversitenin tüm birimleri ile etkileşerek bilişim kaynaklarının sağlıklı kullanımı hususunda gereğinin yapılması yetki ve sorumluluklarına sahiptir.

Madde 26- BİDB, bilgisayar ağında oluşabilecek güvenlik açıklarını asgari düzeye indirebilmek için, kullanıcılara işletim sistemi ile güvenlik yazılımları (antivirus, antispam ve kişisel güvenlik yazılımı) temin eder, bu yazılımların güncellemelerini ve yenilikleri izleyerek kullanıcıları bilgilendirir.

Madde 27- BİDB'nin bilgisi dışında hiçbir birim veya kullanıcı, kendi bünyesinde tek bir bilgisayar arkasında IP çoğaltma işlemi yaparak, birçok makineyi bu bilgisayar üzerinden İnternete çıkaramaz ve bilgisayarlarına BİDB'nin belirlediği IP grupları dışında IP atayamaz.

Madde 28- Kullanıcılar ve birimler, Üniversite bilgisayar ağı içerisindeki uçlara, BİDB'nin onayı olmadan anahtarlama ve ağ cihazı/cihazları takıp uç çoklama işlemi ve kablolama yapamazlar. Söz konusu işlemler için üstlenici yüklenici ve taşeron firmalar ve görevlilerinin, BİDB'nin yetkililerine danışmadan işe başlamamalarına ilişkin kontrol ve sorumluluk ilgili birim yöneticisinin sorumluluğundadır.

Madde 29- Üniversite bilişim kaynaklarının kullanıma sunulmasında görev yetki ve sorumlulukları olan gerçek ve tüzel kişiler, Rektörlük tarafından belirlenen stratejiler, hedefler ve kararlar doğrultusunda bilişim kaynaklarının planlanması, temini, dağıtımı, kullanımı, bakım-onarım ve destek hizmetleri verilmesi konularında teknik ve idari işbirliği içerisinde hareket ederek bilişim kaynaklarının mevzuata uygun olmak kaydı ile en etkin ve verimli biçimde kullanımını sağlarlar.

Üniversite bilişim kaynaklarını kullanıma sunan birimler,

- Kullanıcı bilgilerinin gizliliğini korumalı,
- Bilişim kaynaklarının adil olarak paylaşılmasını sağlamalı,
- Kaynağa yönelik tehditleri en aza indirebilmek için risk düzeylerine göre güvenlik önlemlerini almalı,
- Önem düzeyine göre kaynakları yedeklemeli,
- Güvenliği ilgilendiren durumlarda kanıt özelliği taşıyabilecek bilgi ve donanımı kaynakları kullananların kimliğinin tespit edilmesini sağlayacak düzende tutmalı,
- BİDB ile bire bir etkileşimi ve işbirliğini sağlamak üzere bilişim kaynaklarından sorumlu kişileri belirlemeli,

Öğrenciler için kurulmuş olan serbest kullanım ve ders amaçlı bilgisayar laboratuvarlarının verimli kullanımını ve bu ortamdaki verilerin ve kişisel bilgilerin güvenliğini sağlamalı,

- Kablolu ve kablosuz ağ cihazlarını gözetmeli, fiziksel olarak koruyarak güvenliğini sağlamalı,
- Bu yönergede yer alan esaslar çerçevesinde Üniversite bilişim kaynaklarının kullanımını denetlemeli,
- Bu amaçla gerekli her türlü bilgilendirme, esaslara uyulmayan durumları ve esaslara uymayan kullanıcıları ve kişileri belirleme ve ilgili yaptırımları uygulama işlemlerini BİDB ile işbirliği yaparak yürütmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler Yaptırım ve Tedbirler

Madde 30- Yönerge esaslarına uyulmadığının BİDB tarafından da tespit edilmesinin ardından uygulanacak yaptırımlar ve tedbirler şunlardır:

- a. Kullanıcı, sözlü veya yazılı olarak uyarılır. Yaptırım konusu olan eylem, bilim etiği ihlali kapsamında ise konu Üniversite Etik Kurulu'na iletilir ve kurul kararına göre Rektör tarafından ilgili yasal süreçler başlatılır.

b. Kullanıcının yönerge esaslarını ihlal eden kasıtlı eylemlerini tekrarlaması durumunda bağlı bulunduğu birim, gerekli önlemlerin alınması konusunda sözlü ve yazılı olarak uyarılır. Birim, uyarılara rağmen işbu yönerge esaslarını uygulamaz ise ilgili kullanıcının İnternet erişimi ve bilişim kaynaklarını kullanması, gerekli tedbirler alınana kadar kısıtlanır ya da engellenir.

c. Uygulanacak yaptırımların düzeyi veya sırası, belirtilen esaslara uyulmayan durumların tekrarına, verilen zararın büyüklüğüne, ULAKNET ve İnternet ile bilişim kaynakları bütününde yaratılan olumsuz etki ve tahribatın fazlalığına bağlı olarak belirlenir. Gerektiği takdirde kullanıcı hakkında disiplin hükümleri uygulanır.

d. Yönerge esaslarının ihlali durumunda Rektörlük tarafından gerekli işlemler başlatılır.

Madde 31- Kullanım ve kullanıcı tanımlarının yetersiz kaldığı ya da bu Yönerge dahilinde tanımlı olmayan durumlarda yürürlükteki diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 32- Üniversite bilişim kaynaklarını kullanan kullanıcı işbu Yönerge maddelerini kabul eder. Kullanıcılar Yönergenin ilgili olduğu Kanun ve Yönetmelik ve diğer mevzuata aykırı davranamazlar. Kullanıcılar ayrıca aşağıdaki hususları bilmek zorundadırlar:

a. Üniversite, İnternet trafiği sırasında kaybolacak ve/veya eksik alınacak/iletilecek bilgilerden, İnternet platformunda yayınlanan ya da kullanıcıların yayınladığı bilgilerin tam doğruluğu, geçerliliği ya da güncelliği konusunda hiçbir zaman sorumlu tutulamaz.

b. Üniversite, meydana gelebilecek yasal, idari ve teknolojik gelişmeleri göz önünde tutarak bu kullanım esasları ve politikasını değiştirme hakkına sahiptir.

c. Üniversite, herhangi bir sebeple uzun süre boyunca kullanılmayan hesapları kapatma yetkisine sahiptir.

d. Üniversite, bilişim hizmet ve kaynakları ile gerçekleştirilen faaliyetleri denetleme hakkını ve yasaya aykırı kullanım durumlarında elindeki kayıtları emniyet ve/veya yargı birimleri ile paylaşma hakkını yasal düzenleme çerçevesinde saklı tutar.

e. Üniversitenin bilişim kaynakları kullanılarak yasaya aykırı kabul edilen eylemlerde, Üniversite, soruşturmanın gereği olarak kullanıcılara sağladığı her türlü bilgi işleme ve depolama cihazına el koyabilir ve soruşturma amacıyla yetkili makamlara teslim edebilir.

Yürürlük

Madde 33- Bu Yönerge, Üniversite Senatosunca kabul edildiği 30/07/2013 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 34- Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği 30/07/2013 tarihi itibariyle Üniversite Senatosunca kabul edilmiş 06/03/2007 tarihli "Ankara Üniversitesi Bilgisayar Ağı ve İnternet Kullanımı Yönergesi" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 35- Bu Yönerge hükümlerini Ankara Üniversitesi Rektörü yürütür.